

УДК 330.341.1:336

Чорний Р.С.

д.е.н., проф., директор Нововолинського навчально-наукового інституту економіки та менеджменту ЗУНУ, м. Нововолинськ, Україна

ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Входження України до європейського цифрового ринку як одного з пріоритетних напрямів зовнішньої політики держави актуалізує проблему впровадження в національну систему статистичного спостереження глобального індексу цифрової економіки та суспільства (DESI). Оскільки, за даними Державної служби статистики України, наша країна абсолютно не поступає своїм потенціалом країнам ЄС, втім, на жаль, у рейтингу за Digital Economy and Society Index [1] не приймає участі з причин:

- обмеженості офіційної статистики. На відміну від європейської практики (Eurostat.eu), Державною службою статистики України здійснює моніторинг параметрів цифровізації економіки країни порівняно нещодавно (з 2017 р., а в більшості випадків – навіть з 2019 р.);

- оновлення у 2020 р. Державною службою статистики України методології формування статистичної вибірки відповідно до актуальних європейських вимог (зокрема, Регламенту Єврокомісії №2019/1910 від 07.11.2019 р. щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій і електронної комерції). Відтак, за низкою показників дані 2020 р. є відсутнім, оскільки їх збір і розрахунок показників цифрової трансформації економіки країни не здійснювався;

- формування статистичної вибірки без урахування даних по тимчасово окупованим територіям Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, частини Донецької та Луганської областей. Із початком повномасштабного воєнного вторгнення Росії на територію України на початку 2022 р. збір статистичних даних ускладнився або став неможливим (передусім, на тимчасово окупованих територіях і в прикордонних областях;

- відсутності формування статистичної вибірки, необхідної для розрахунку індексів рівня розвитку цифрової економіки, інформатизації та діджиталізації країни, на підставі яких саме й формуються глобальні рейтинги цифрової трансформації економіки країн;

- відсутності формування статистичної вибірки у регіональному розрізі, що створює додаткові труднощі на шляху проведення комплексної та поглибленої оцінки розвитку цифрової економіки у країні.

Втім, з набуттям Україною політичної можливості вступу до Євросоюзу (офіційно з 26 червня 2022 р.) та необхідності виконання для цього ст. 356 «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і

їхніми державами-членами, з іншої сторони», згідно якої національна система статистики має ґрунтуватись з урахуванням «acquis» Євросоюзу у сфері статистики, а також зі вступом в дію у 2022 р. Закону України «Про електронні комунікації» та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектру та надання послуг поштового зв'язку», в яких визначена необхідність здійснення вимірювань прогресу цифровізації, ситуація змінилась - впровадження DESI в Україні є вкрай необхідним. Тож, у вересні 2023 р. Постановою КМУ за №989 було затверджено Програму розвитку офіційної статистики до 2028 р., одним з пріоритетних напрямків якої (на відповідність діяльності органів державної статистики України Кодексу практики європейської статистики та Фундаментальним принципам офіційної статистики, схваленим Генеральною Асамблеєю ООН) визначено гармонізацію національної статистичної системи з міжнародними та європейськими нормами і стандартами.

З цією метою Розпорядженням КМУ за №774-р «Про затвердження переліку показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI)» визначено:

- Міністерству цифрової трансформації протягом шести місяців з дня прийняття Розпорядження забезпечити розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо методології складення показників Індексу цифрової економіки та суспільства (DESI);
- Державній службі статистики забезпечити координацію робіт з розроблення метаданих щодо показників Індексу та процедури їх збору;
- Центральним органам виконавчої влади, відповідальним за формування показників Індексу, забезпечити подання Державній службі статистики даних і метаданих за компонентами, підкомпонентами та показниками Індексу [2].

Відтак, починаючи з 2025 р. відповідно до Програми розвитку офіційної статистики до 2028 р., затвердженої Постановою КМУ від 15.09.2023 р. за № 989 суб'єкти господарювання мають звітувати перед органами Державної статистичної служби України за компонентами, підкомпонентами та показниками DESI.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Digital Economy and Society Index (DESI) 2022 Thematic chapters. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-economy-and-society-index-desi-2022>

2. Levchenko N.M. Development of a metric for assessing the competitiveness of Ukraine according to the progress of the digital transformation of the economy. *Економічний вісник ДВНЗ «УДХТУ»*. 2023, №2, С. 7-84. DOI: 10.32434/2415-3974-2023-18-2-74-84